

Sygn. akt VIII U 852/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy L. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania L. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 marca 2016r. **nr** (...) -2016

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do obliczenia wysokości kapitału początkowego zalicza ubezpieczonej okres od 15 lutego 1976r. do 31 grudnia 1976r.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 852/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 marca 2016r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887) ustalił odwołującej L. C. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. w kwocie 6.221,93 zł.

Odwołanie od tej decyzji złożyła ubezpieczona domagając się jej zmiany i ustalenia wartości kapitału początkowego przy uwzględnieniu wynagrodzenia za okres pracy od dnia 15 lutego 1976r. do dnia 31 grudnia 1976r. w (...) Spółdzielni Pracy w B. na podstawie przedłożonego zaświadczenia z dnia 2 lipca 2015r. wydanego przez Krajową Radę Spółdzielczą.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując, iż odwołująca nie przedłożyła za wskazany okres wykazu zarobków.

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 8 marca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił odwołującej, L. C., ur. (...), wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. uznając za udowodnione 4 miesiące okresów składkowych, w wysokości 6.221,93 zł. Organ nie ustalił podstawy wymiaru ze względu na fakt, iż odwołująca nie pozostawała w ubezpieczeniu przez co najmniej 1 rok kalendarzowy. Współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 10,16%.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono odwołującej okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy w B. w okresie od dnia 15 lutego 1976r. do dnia 31 grudnia 1976r. wskazanego w zaświadczeniu z dnia 2 lipca 2015r. wydanym przez Krajową Radę Spółdzielczą nie uznając tego okresu za okres składkowy – z uwagi na brak wykazania przez skarżącą zarobków w tym okresie.

Następnie, w dniu 20 kwietnia 2016r. organ wydał kolejną decyzję ustalającą kapitał początkowy skarżącej przy prowadzeniu działalności gospodarczej uwzględniającą okresy od dnia 1 marca 1987r. do dnia 31 października 1990r. oraz od dnia 1 maja 1991r. do dnia 30 maja 1994r. oraz przy ustaleniu (...) z lat 1985-1994. Niniejszą decyzją organ również nie zaliczył odwołującej do okresów składkowych okresu od 15 lutego 1976r. do 31 grudnia 1976r. ze względu na brak przedłożenia dokumentacji płacowej.

(...) Spółdzielnia Pracy w B. zajmowała się wytwórstwem odzieży. Skarżąca rozpoczęła pracę w spółdzielni dnia 15 lutego 1976r. na stanowisku krawcowej. Była to pierwsza praca odwołującej. Zarówno skarżąca jak i pozostający z nią w związku małżeńskim od 1974r. T. C. zajmowali się wcześniej krawiectwem. Ubezpieczona ukończyła zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie krawcowej, ponadto już wcześniej zajmowała się szyciem odzieży dla rodziny, znajomych. Do momentu zatrudnienia utrzymywała się z drobnych prac krawieckich oraz pomocy rodziców mieszkających wraz z ubezpieczoną i jej mężem w jednym gospodarstwie domowym, nie była jednak nigdzie zatrudniona. Odwołująca pracując dla Spółdzielni trudniła się szyciem m.in. fartuchów, kombinezonów, odzieży roboczej. Była to praca nakładcza. Skarżąca wykonywała pracę chałupniczo, co było dla niej korzystne ze względu na konieczność opieki nad ciężko chorym ojcem. Mąż regularnie kupował i dostarczał jej materiały oraz gotowe wykroje, zaś następnie oboje zajmowali się zszywaniem materiału na maszynach do szycia. Za tego rodzaju pracę odwołująca uzyskiwała miesięcznie wynagrodzenie w wysokości ok. 800zł .

W roku 1976 minimalne wynagrodzenie wynosiło 1200 zł miesięcznie.

Państwo C. utrzymywali się z zarobionej przez ubezpieczoną kwoty, nie posiadali żadnego innego źródła dochodów, gdyż mąż odwołującej nie pracował w 1976r.

Wynagrodzenie ze względu na duży nakład pracy ubezpieczonej zawsze pozostawało wyższe od połowy najniższej stawki krajowej. W roku 1977 mąż odwołującej rozpoczął pracę zarobkową z wynagrodzeniem w wysokości 1.650zł miesięcznie, w związku z czym skarżąca 30 kwietnia 1977r. zrezygnowała z pracy w Spółdzielni (...) i zajęła się wychowaniem dziecka oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Krajowa Rada Spółdzielcza wystawiła z dniem 2 lipca 2015r. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu potwierdzające fakt zatrudnienia odwołującej w okresie spornym – odwołująca zatrudniona była od 15 lutego 1976r. do 30 kwietnia 1977r. Jak wynika z karty płac za rok 1977 odwołująca otrzymywała wynagrodzenie w wysokości: 865,40zł za miesiąc styczeń, 755zł za miesiąc luty, 711zł za miesiąc marzec oraz 816,80zł za miesiąc kwiecień. Jednakże, ze względu na brak kartoteki płacowej za rok 1976r. nie podano wysokości zarobków uzyskiwanych przez odwołującą w okresie spornym.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonej, kartoteki płacowej za rok 1977, zeznań świadka T. C., odwołującej L. C. (nagranie rozprawy z dnia 23 sierpnia 2016r., płyta, k. 18 i n.), zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 2 lipca 2015r. (oryginał- k. 8 akt organu rentowego).

Zebrane dowody Sąd uznał za spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające, a przez to - mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych, a następnie - rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę prawną zaskarżonej decyzji stanowią przepisy art. 173-175 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 887, ze zm.).

Stosownie do treści art. 173 ust. 1, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy, opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

W myśl ust. 3 wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z art. 174 ust 1 ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego, zgodnie ust. 2 art. 174 ustawy przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6 i okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Natomiast w myśl art. 174 ust. 3 podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980r. do dnia 31 grudnia 1998r.

W myśl art. 53 ust 2 ustawy, który zgodnie z cytowanym wyżej art. 174 ust. 1 znajduje zastosowanie do obliczenia kapitału początkowego, przy obliczaniu świadczenia okresy składkowe i nieskładkowe ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Zaś po myśli art. 6 ust. 2 pkt. 11 tej ustawy za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - okresy wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:

a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu,

jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy mając na uwadze ustalony stan faktyczny i obowiązujące przepisy, należy uznać odwołanie ubezpieczonej za uzasadnione, a tym samym uwzględnić jej do podstawy wymiaru kapitału początkowego kwoty wynagrodzeń za okres zatrudnienia od dnia 15 lutego 1976r. do dnia 31 grudnia 1976r. w (...) Spółdzielni Pracy w B. w wysokości co najmniej połowy najniższego wynagrodzenia i okres ten uznać za okres składkowy.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję, kierował się treścią § 21 ust. 1 i 6 oraz 22 § 22 ust. 1, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych

świadczeń. (Dz. U. z dnia 25 lutego 1983r.) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł., z dnia 21 sierpnia 2013 r., III AUa 1768/12).

Bezsporne jest, że ubezpieczona w spornym okresie była zatrudniona w (...) Spółdzielni Pracy w B., którą to okoliczność uznał ZUS O/Z. i Sąd dał wiarę odwołującej, że jej zarobki były w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy. Okoliczność tę potwierdza treść dokumentacji osobowej i płacowej oraz zeznania świadka T. C..

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, iż ubezpieczona – zatrudniona w spornym okresie w (...) Spółdzielni Pracy w B. – otrzymywała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia w 1976r. Wniosek taki znalazł potwierdzenie w dowodach przeprowadzonych w niniejszym postępowaniu. Biorąc pod uwagę wysokość zarobków odwołującej za rok 1977r. udowodnioną przedłożoną kartoteką płacową, a także zeznania świadka T. C. oraz twierdzenia odwołującej odnośnie jej zarobków w okresie spornym Sąd uznał za wiarygodne, iż odwołująca pracując chałupniczo jako krawcowa dla Spółdzielni uzyskiwała miesięczne w 1976r. wynagrodzenie w wysokości ok. 800 zł. Brak powodów aby taką wysokość zarobków skarżącej zakwestionować, tym bardziej w świetle wyżej omówionych dowodów, uznanych przez Sąd za spójne, logiczne i wzajemnie ze sobą korelujące. Zaś biorąc pod uwagę, iż w okresie spornym najniższa stawka krajowa wynosiła 1200 zł. miesięcznie nie ma wątpliwości, iż wynagrodzenie odwołującej przez cały okres sporny było wyższe niż połowa najniższego wynagrodzenia. W związku z tym stwierdzić należy, iż błędnie postąpił organ rentowy nie zaliczając spornego okresu do okresu składkowego w myśl w/w przepisów.

Reasumując, w ocenie Sądu, kwoty wynagrodzenia uzyskiwane przez skarżącą w okresie pracy od 15 lutego 1976r. do dnia 31 grudnia 1976r. w (...) Spółdzielni Pracy w B. były wyższe niż połowa najniższego wynagrodzenia w tym okresie, a zatem należy ubezpieczonej uwzględnić te kwoty przy obliczaniu wysokości kapitału początkowego zaliczając je jako okres składkowy.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(-) SSO Joanna Smycz